بسمه تعالی
وزارت آموزش و پرورش
اداره آموزش و پرورش ناحیه چهار تبریز

دبیرستان غیر دولتی صدرای نور

نام : ..... سؤالات درس: ادبیات فارسی ۳ امتحانات نیم سال اول: ۴۰۵-۴۰۴ تاریخ امتحان : ۱۴۰۴/۱۰/۱۰

نام خانوادگی: ..... پایه : دوازدهم تجربی و ریاضی ساعت شروع : ۹ صبح مدت زمان امتحان: ۶۰ دقیقه شماره صندلی: .....

نام و نام خانوادگی دبیر: محمدحسین یگانه **نمره به عدد:** **نمره به حروف:** **تاریخ و امضا :**

ردیف	**امام زمان (عج):** « **برای زود واقع شدن فرج بسیار دعا کنید همانا فرج شما در همان است**.	بارم
۱	**قلمرو زبانی – معنی واژه** معنای واژه های خط کشیده شده را بنویسید. الف) گفت تا داروغه را گوییم، در مسجد بخواب. ب) در عشق قدم نهادن کسی را مسلّم شود که با خود نباشد. ج) صبح، هنگام چریغ آفتاب در شهر سیرجان اتراق می کردیم. د) چون محبّت به غایت رسید آن را عشق خوانند.	۱
۲	**قلمرو زبانی – املای واژه** در کدام گزینه نادرستی املایی دیده می شود؟ ۱) آن شب نیز ماه با تلألو پرشکوهش از راه رسید. ۲) اوّل پایه، معرفت است و دوّم پایه، محبّت است و سِیم پایه، عشق. ۳) عشق بنده را به خدا رساند پس عشق از بحر این معنی، فرض راه آمد. ۴) عاکفان کعبه جلالش به تقصیر عبادت معترف.	۰/۵
۳	در میان گروه کلمات زیر نادرستی های املایی را یافته و تصحیح کنید. « الاغ تور – محصّل و دانشجو – غایت القسوای مقصود – دیوارهای قطور – جبل الطّارق – طاق ضربی – سوء هاظمه – پیر مغان – خضر فرخنده پی – جنگ عزیم – طبق خاک – امّان و آتن »	۱/۵
۴	**قلمرو زبانی – دستور** در موارد زیر نوع « وابسته وابسته » را مشخص کنید. دانش آموز پایه دوازدهم : هفت فرسنگ راه: دیوار آبی آسمانی: دوست بسیار مهربان:	۱
۵	تفاوت معنایی واژه « همّت » را در ابیات زیر بررسی کنید. الف) همّت اگر سلسله جنبان شود / مور تواند که سلیمان شود ب) همتم بدرقه راه کن ای طایر قدس / که دراز است ره مقصد و من نو سفرم	۱
۶	نقش دستوری واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است / مسلک مرغ گرفتار قفس همچو من است ب) آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم / ملّت امروز یقین کرد که اهرمن است	۱
۷	در عبارت زیر « جهش های ضمیر » را نشان داده و نقش دستوری آنها را بنویسید. • بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت.	۱

www-kanoon-ir

۸	**قلمرو ادبی – آرایه های ادبی** با توجه به ابیات: تا وارهی از دم ستوران / وین مردم نحس دیو مانند با شیر سپهر بسته پیمان / با اختر سعد کرده پیوند الف) آرایه ادبی « حسن تعلیل» را در بیت توضیح دهید. (۰/۵ نمره) ب) کدام ترکیب یا عبارت، آرایه ادبی « استعاره» را پدید آورده؟ توضیح دهید. (۰/۵ نمره)	۱
۹	در بیت های زیر قسمت های مشخص شده چه آرایه ای دارند؟ توضیح دهید. الف) آتش عشق، او را چنان گرداند که همه جهان آتش بیند. ب) گر در سرت هوای وصال است حافظا / باید که خاک درگه اهل هنر شوی	۱
۱۰	مجازی یا حقیقی بودن مفهوم واژه های مشخص شده را فقط مشخص کنید. الف) بدین شکسته بیت الحزن که می آرد / نشان یوسف دل، از چَهِ زنخدانش؟ ب) در بیت الحزن در آمد و نالید چنانچه هر پرنده بر بالای سر یعقوب بود بنالید.	۱
۱۱	**قلمرو ادبی – تاریخ ادبیات** پدید آورندگان آثار زیر را بنویسید. الف) شعر دماوندیه : ب) فی حقیقه العشق: ج) بخارای من، ایل من: د) قصه شیرین فرهاد:	۱
۱۲	**قلمرو ادبی – حفظ شعر** ادامه بیت های زیر را کامل کنید. ای بی خبر بکوش تا صاحب خبر شوی / ---------- ---------- / هان ای پسر، بکوش که روزی پدر شوی	۱
۱۳	**قلمرو فکری – درک مطلب** هر یک از مفاهیم زیر، در کدام بیت دیده می شود؟ (دقت کنید که فقط دو بیت این مفاهیم را دارد) • دشوار و پر خطر بودن راه عشق پاسخ: (در گزینه .....) • نقش ظرفیت وجودی افراد در تأثیرپذیری از عشق پاسخ: (در گزینه .....) الف) هر که جز ماهی ز آبش سیر شد / هر که بی روزی است روزش دیر شد ب) نی حدیث راه پر خون می کند / قصه های عشق مجنون می کند ج) روزها گر رفت، گو رو، باک نیست / تو بمان ای آنکه جز تو پاک نیست د) محرم این هوش جز بی هوش نیست / مر، زبان را مشتری جز گوش نیست	۱
۱۴	مفهوم مشترک ابیات زیر را بنویسید. • در عشق، قدم کسی نهد کش جان نیست / با جان بودن به عشق در سامان نیست • من که هر آنچه داشتم اول ره گذاشتم / حال برای چون تویی اگر که لایقم بگو	۱
۱۵	مفهوم مشترک موارد زیر را بنویسید. • هیچ نقاشت نمی بیند که نقشی بر کُند / و آن که دید از حیرتش کِلک از بنان افکنده ای • واصفان حلیه جمالش به تحیّر منسوب که « ما عرفناکَ حقّ مَعرفتِک »	۱

www-kanoon-ir

۱۶	معنی عبارات و اشعار زیر را بنویسید.	۵
	الف) هم بر انگاره عشق آبادش ساخته اند و هنوز بر همان مُهر و نشان است که بود.	
	ب) به عالم عشق نتوان رسیدن، تا از معرفت و محبت دو پایه نردبان نسازد.	
	ج) آن لحظه که تو را به درگاه حق، تجلی و قرب باشد، مرا یاد کن.	
	د) خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد / ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است	
	ه) گفت: دیناری بده پنهان و خود را وارهان / گفت: کار شرع، کار درهم و دینار نیست	
		
جمع	**با آرزوی موفقیت دانش آموزان عزیزم**	۲۰